

Kişilik ve Dış Politika: Tony Blair'ın Irak Kararı

Stephen Benedict DYSON

Wabash College

Irak'ta İngilizlerin seçimi birçok başbakanın kişiliğinin ve liderlik tarzının İngiliz katılımının belirlenmesinde önemli bir rol oynadığına inanılan", "Tony Blair'in Savaşı olarak karakterize edilmiştir. Durum bu mu? Bunu araştırmak için, Avam Kamerasında dış politika sorularına verdiği yanıtlardan Blair' in kişiliğini belirli bir mesafeden bulmaya çalıştım. Olayları kontrol edebilmesine güçlü inancı, düşük kavramsal karmaşıklık ve yüksek güç ihtiyacına gereksinimi olduğunu buldum. İngiliz karar vermesinde yeni bulduğum kanıtı kullanarak Blair' in kişiliğinin ve liderlik tarzının aslında Irak' a karşı İngiliz dış politikasının sonucunu ve sürecini nasıl şekillendirdiğini gösterebilirim. Araştırma dış politika teorilerinden bireysel seviye faktörlerinin önemini ve de önemli bölümlerin kapsamlı açıklanmasını sizlere sunmaktadır.

Irak'a saldırı kararı üzerine düşüncesini yansıtan bir üst düzey İngiliz kabine bakanı "Başka herhangi biri lider olsaydı, Bush ile birlikte mücadele ediyor olmazdık" diye yorumda bulunmuştur (Stephens 2004:234). Bu geçerli bir iddia mıydı? Farklı bir açıdan alırsak, İngiliz Başbakanının koltuğuna başka biri otursaydı olaylara Tony Blair' in baktığı aynı mesafeden bakar mıydı? Kim başbakan olsaydı dendiğinde "özel ilişki" terimi

İngilizlerin tüm durumlarda ABD liderliğini mi izlediğini belirtmektedir; başka bir aksi kanıtlanmadıkça doğru sayılan kanıtta Blair' in belirgin bireysel özelliklerinin Irak seçimlerini açıklayan önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Blair Irak' taki koalisyonla katılması Bush yönetiminin aşırı baskısı sonucu olmamıştır ve Blair savaşta ülkesinde destek bulmada zorlandıktan sonra başkan doğrudan kendisine katılımı geri

adım atmasını önermiştir (Naughtie 2004:144). Savunma Bakanı Donald Rumsfeld savaş arifesinde nihai İngiliz katılımı sorusuna kayıtsız kalarak Blair' in İngiliz askerlerini sürmesi için parlamentodan yetki alması mümkün olmayabilir, güçler her durumda gerekli değildir demiştir (Naughtie 2004:145). Blair' in kişiliğinin sonucu etkileyeceğine inanan bir danışman " geri çekildiğinde Irak hikayesinde altı veya yedi anısı olacaktır. Yapabilirdi fakat yapmadı" demiştir. (Naughtie 2004:79).

Ayrıca, Bush yönetiminin savaş oluşumuna başlamadan çok uzun süre önce Blair eski Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin' e karşı harekete geçmenin taraftarı idi.

Hem kamu hem özel sektörde, Blair 1998 gibi erken bir tarihte Irak' a karşı politikasının temel parametrelerini belirlemiştir. BM silah müfettişlerinin o yıl ki krizi süresince , Blair " bugün karşılaştığımız Saddam Hüseyin dün

karşılaştığımız Saddam Hüseyin ile aynıdır. Değişmemiştir. Kötü ve acımasız bir diktatör olarak kalmıştır . . . Herkes için bu oyunlarının bir an önce durdurulması gerektiği açıktır. Oyunları durdurulamazsa sonuçları herkes için ortadadır" demiştir (Butler Raporu 2004:54, paragraf 212). Kasım 1997' nin ortalarında Liberal Demokratik Parti lideri Paddy Ashdown ile yapılan bir özel görüşmede Blair " Bununla ilgili bir şey (istihbarat) öğrendim. Oldukça korkutucu. Saddam bazı kitle imha silahlarına çok yakın (WMD). Fransızlar ve diğerlerinin neden bunu anlamadığını anlamıyorum. Bundan kurtulmasına izin veremeyiz. Dünya bunu bir oyun olarak görüyor. Fakat cidden öldürücü" demiştir (Ashdown 2001:127). Bu açıklamaların her biri 5 yıl sonraki Blair' in konumunu açıklamaktadır. Bundan Şubat 2003 de Parlamento İşçi Partisine yaptığı açıklamada " İnsanlar Amerikalılar katılmamızı söylüyor diye katıldığımızı söylüyor. Onlara sürekli bundan daha kötü ol-

duğunu söylüyorum. Buna inanıyorum” dediğinde Blair’ in “Bush’ un fino köpeği” olmadığına ısrar etmesi konusunda kendini ciddiye almamız gerektiği ortaya çıkmaktadır (Riddell 2003:1).

Dış politika analizi alanı içerisinde, dış politika krizi ve savaşlarının kişiliği etkileyen durumları içerdiği ve bireylerin ayırt edici politika tercihleri, karar verme stilleri ve danışmanlarının ilişkilerinin sonuçları ele almada önemli faktörler olduğu genellikle söylenmektedir. (Greenstein 1967; Holsti 1976:30; Suedfeld ve Tetlock 1977; Hermann 1980a, 1980b, 1983, 1984; Winter 1987, 1993; Hermann ve Preston 1994; Preston 1997; Preston ve t’Hart 1999; Winter 2003:112). Bu açıdan bakarsak bu makale İngiltere’ nin Irak politikası üzerine Blair’ in kişiliğinin etkisini incelemektedir. Özellikle, İngiliz Avam Kabinesinde dış politika meselelerine Tony Blair’ in yanıtlarının içerik analizi yoluyla Tony Blair’ in kişilik özellikleri ortaya çıkarmak için Liderlik Özelliği Analizi tekniğini kullandım. Blair’ in olayları kontrol edebilmesine güçlü inancı, düşük kavramsal karmaşıklık ve yüksek güç ihtiyacına sahip olduğunu buldum. İngiltere’ nin Irak ile ilgili karar vermesine dair yeni bulunan bir kanıtla göre bu kişilik özelliklerinin İngiltere’ de politika sürecini ve neticesini şekillendirmede oynanan bu kişilik özellikleri rolünü gösterdim. Bu araştırma dış politika teorilerinden belirli faktörlerin önemini ve de önemli bölümlerin kapsamlı açıklan-

masını sizlere sunmaktadır. İlk adım Tony Blair’ in kişiliğini ölçmede uygulanan işlemlerdir.

Uzaktan Kişilik Değerlendirmesi

Belirli koşullar altında, büyük uluslararası figürlerin bireysel özelliklerinin politika sonuçları üzerinde önemli etkileri vardır (Greenstein 1967; Winter 2003:112). Genellikle kriz ve savaş ile ilgili olan yüksek seviyeli ve rutin olmayan politika yapıcı görevler belki de bu koşulların en belirgin olanıdır. Bu bağlamda bireysel psikolojik faktörlerin kavramlaştırılması ve ölçülmesi meselelerine çok fazla dikkat etmek gereklidir.

Politik liderlerin bireysel özelliklerinin “uzaktan” ölçülmesi yakın zamanda gittikçe ön plana çıkmaktadır (Winter ve Stewart 1977; Winter et al. 1991; Schafer 2000). Uzaktan yöntemler liderler üzerinde geçerli ve güvenilir veri sağlamak, siyasi liderlere doğrudan erişememe problemi azaltmak ve bireysel özelliklerini ortaya çıkarabilecek materyali özelleştirmek için tasarlanmıştır. (Taber 2000:6; Winter 2003:113). Aslında uzaktan yaklaşımının temel varsayımı psikolojik kavramlara bağlı olan içerik analiz şemasının kullanılması ile siyasi liderlerin halka verdiği yanıtlara göre dünya görüşleri ve karar tarzlarına dair önemli bilgileri ortaya koymaktadır (Schafer 2000:512; Winter 2003:114).

En belirgin mesafeli teknikler arasında Margaret Hermann'ın Liderlik Özelliği Analizi çerçevesi yer almaktadır, bu yaklaşım ilgili kişilik özelliğine siyasi olarak odaklanmaktadır. Liderlik Özelliği Analizi kişiliği yedi özellik bileşimi olarak ele alır: olayları kontrol edebilmeye inanç, kavramsal karmaşıklık, güç ihtiyacı, başkalarına güvensizlik, grup önyargısı, kendine güven ve görev yönelimi. Kişinin bu değişkenlere skoru sözlü neticenin içerik analizi ile ölçülmektedir. Daha belirgin olarak, "liderlerin yanıtlarında (ve diğer sözlü davranış) belirli kelimeleri ve ifadeleri daha sıklıkla kullandığı daha belirgin olarak bu içeriğin kendilerinde yer aldığı varsayılmaktadır . . . Liderler belirli kelimeleri ve ifadeleri belirttiğinde aslında zamanın ne kadar yüzdesini kullanmaktadırlar" (Hermann 2003:186). Kodlama işlemi nispeten anlaşılırdır. Yedi özelliğin her birine karşılık gelen kapsamlı sözlükler geliştirilmiştir. Her özellik üzerinde gerek düşük skor gerekse yüksek skor göstergesi olarak kelimeler kategorizelendirilmektedir. Liderlerin sözlü yanıtları bu kelimeler için taranmaktadır, her bir özellikteki skor "düşüğe" karşı "yüksek" olarak etiketlenen kelime oranı olarak 0 ile 1 arasında son olarak skoru verilmektedir. Yedi özelliğin kavramlaştırılması ve kodlama kuralı tablo 1 de özetlenmiştir.

Liderlik Özelliği Analizi çerçevesi kullanan ilk araştırmalar el ile kodlanan metinler kullanmıştır. Bu işlemler yoğun işgücü gerektirmektedir ve

zaman harcamaktadır ve skor verenin potansiyel önyargısı ve gerekli kullanılan küçük metin özelliği üzerindeki endişeleri getirmektedir (Rasler, Thompson, and Chester 1980). Ancak bilgisayar işleme özellikleri ve yazılım tasarımı üzerindeki gelişmeler tekniğin otomasyonuna olanak sağlamıştır. (Young 2000; Mahdasian 2002). Bu bilgisayarda metin her zaman belirli bir parça için mükemmel bir kodlama sonucunu çoğalttığından intercoder güvenilirlik endişelerini ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca el ile kodlamadan otomatik kodlamaya geçiş ile hızda meydana gelen gelişmeler daha büyük ölçüde kodlama sağlamıştır (Walker 2000).

Bu tekniği kullanarak Hermann ve diğerleri geniş ölçüde kişilerin kişiliği ve liderlik tarzını araştırmıştır: Modern Amerikan başkanları, Sahra-altı Afrika liderleri, Sovyet Politbüro üyeleri, İran devrimci liderlerin ve Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği gibi hükümetlerarası kuruluşların başkanları (Hermann 1984, 1987a, 1987b; Mastors 2000; Preston 2001; Taysi ve Preston 2001; Kille ve Scully 2003). Kişisel özelliklerin danışmanlık sistemleri ve karar süreçlerinin yapısı ve işleyişi üzerine uluslar arası ortamda kısıtlamalar, bilgiye açıklıkları, liderlik motivasyonları ve tercihlerinin liderleri ne derecede zor durumda bıraktığına veya saygı duyduğuna göre faktörlere bağlıdır. (Hermann 2003; Schafer 2000; Preston 2001). Araştırma programı içerisinde ilerleme kaydeden

Kille ve Scully (2003:175) "liderlerin belirli şekillerde davranmasına zemin hazırlayabilen özel ve tanımlanabilir özelliklerinin olduğu tartışması artık güçlü destek buluyor." Demıştır.

Yöntem ve Veri

Blair'in kişiliğini ölçmek için, İngiliz Avam Kamarasında konuşulan her kelimeyi bire bir kayıt eden Hansard'ın Parlamenter Tartışmalar serisinde bulunan 5 Mayıs 1997' den (bürodaki ilk günü) 19 Mart 2003 tarihine (Irak Savaşının başlangıcı) parlamenterdeki sorulara cevaplarına odaklandım ve bunları topladım ve analiz ettim. Parlamenter sorulara cevaplar Liderlik Özellik Analizi için kaynak

materyal olarak istenilen pek çok kriteri karşılamaktadır. Tek kaynaktan ve farklı dinleyici ve ortam etkisi olasılığını ortadan kaldırmaktadır. Resmi konuşmaları gibi bir çok tür materyal ile ilgili olarak nutuk metni yazan kişi veya yardımcılarından düzenlenen iyice hazırlanmış cevaplar olduğundan riski azaltmaktadır.¹

Parlamenter sorulara cevapların kullanımını diğer bir bakımdan yararlıdır- analiz için büyük bir materyal sağlamaktadır. Başbakan basın iste-

¹ Başbakan önceden soruların bir kopyasını vermez. Bir kamara üyesinin başbakana soru sormasının iki yolu vardır. İlki üye önceden soru sormak program yapabilir.

TABLO 1. Sürekli kavramsallaştırma ve Kodlama

Özellik	Açıklama	Kodlama
Olayları kontrol edebilmeye inancı	Çevreyi dünya olarak algılama lideri etkiler. Liderin kendi devleti uluslararası sistem içinde etkili bir aktör olarak algılanmaktadır	Lider veya ilgili grubun eylemini veya eylem planını yansıtmakta kullanılan fill yüzdesi
Kavramsal karmaşıklık	Aktörleri, yerleri, fikirleri ve durumları açıklarken çevrenin farklı boyutlarını ayrıntı etme özelliği	Az karmaşıklığa (yani "kesinlikle, "mutlaka", "geri dönülmez olarak") karşı çok karmaşıklık (yani, "ortalama", "olasılık" "trend") ile ilgili kelime yüzdesi
Başkalarına güvensizlik	Başkalarının hakkında şüphe duyma ve ihtiyatlı olma.	Konuşmacı veya konuşmacı grubuna karşı zarar vermesi düşünülen diğerlerinden şüphelenmeyi veya kuruntuyu gösteren isim yüzdesi
Grupta önyargı	ulusal kimlik ve onur güçlü duygulan eşliğinde bir grubu merkezi bir rol sahibi olarak algılama,	elverişli olan (yani, "başarılı", "kazançlı", "büyük"), güç gösteren (yani, "güçlü", "kabiliyetli") veya grup kimliğini sürdürmeye ihtiyacı olan (yani, "kendi politikamıza karar verme", "sınırlarımızı koruma") gruba referans yüzdesi.
güce ihtiyaç	Başkaların üzerinde güç kazanma, sürdürme ve güce kavuşma ile ilgili endişeler	Hübara endişe ile, başkalarının davranışını etkileyen, saldırı ve öneri eylemlerini yansıtan fill yüzdesi
kendine güven	Çevre ile başa çıkabilme açısından kişisel kendine önem imajı	"beşim," "kendim," "ben," "bana," ve "kendimin," gibi konuşmacının bir aktivite kıyafetçisi, otorite figürü veya olumlu ödül alıcısı olarak algılandığını gösteren şahs zamiri yüzdesi
görev yönelimi	Başkaları ile ilişkilerini sürdürülebilmeye karşı problem çözmeye odaklanma. Daha yüksek skor odaklanmasa gereken daha büyük problemi gösterir.	başkalarının düşünce ve isteğine ilgiye (yani, "işbirliği," "af," "takdir etme") karşı belgeli faaliyetlerin (yani, "başarı", "plan", "teklif") ile ilgili kelimelerin yüzdesi

Not: Hermann' dan kodlama kuralları (1987a, 2003).

TABLO 2. Tony Blair'in Kişiliği ve İki Kıyaslam Grubu

Bireysel Özellik	51 Siyasi Lider	Standart Sapma	12 İngiliz Başbakanı	Standart Sapma	Tony Blair
Olayları kontrol edebilmeye inancı	0.35	0.04	0.33	0.05	0.45 (yüksek)
Kavramsal karmaşıklık	0.57	0.04	0.55	0.04	0.50 (düşük)
Başkalarına güvensizlik	0.12	0.04	0.08	0.02	0.10 (orta)
Grupta önyargı	0.09	0.02	0.07	0.01	0.08 (orta)
Güce ihtiyaç	0.24	0.03	0.22	0.03	0.30 (yüksek)
Kendine güven	0.41	0.08	0.40	0.05	0.39 (orta)
Görev yönelimi	0.63	0.06	0.69	0.05	0.66 (orta)

Michael Young, Social Science Automation Inc., kişisel iletişim tarafından temin edilen 51 siyasi lidere dair veri.

diğinde basın tarafından sorulan sorulara çok az maruz kalabilirken başbakanına soru sormaları için haftada en az bir kez ve hükümet politikasına dair ne zaman önemli bir tartışma olursa parlamento önünde yer almaları zorunludur. Verimli başbakanlık cevabının sonucu bu araştırmanın temelini oluşturan Blair' in kişiliğinin profilinin minimum 5,000 kelime olarak söylenenden büyük ölçüde daha fazla olan başbakan tarafından söylenen 140,000 + kelimeye dayanmaktadır. Gerçek analiz otomatik içerik analiz yazılım motoru "Profil Plus" kullanılarak yapılmıştır. Yukarıda belirtildiği gibi bilgisayar kodlama kullanımını güvenilirlik endişesini ortadan kaldırmaktadır ve işlenecek çok sayıda materyale olanak sağlamaktadır.

Hermann'ın Liderlik Özellik Analiz tekniği birçok siyasi liderin kişisel profilini oluşturmada kullanılmıştır. Bu tekniğin geniş uygulanmasındaki değer oluşturulan veriye ilgili anlamı vererek önceden kurulan referans gruba karşı analiz edilen her yeni lideri kıyaslanmanın mümkün olmasıdır. Ancak dünyanın dört bir yanındaki liderler ile belirli bir lideri karşılaştırmak değerli ise, mevcut referans grupları, birçok farklı ülkeden ve politik sistemlerden gelen siyasi liderlerin heterojen örnekleridir. Görevde olan diğer olası kişiler ile Blair' i kıyaslanmanın önemini bilinmesinde, 1945 yılı sonrası görevde olan tüm 11 diğer İngiliz başbakanlarının özellik skorlarının izole edilme prosedürlerini tekrarladım. Dolayısıyla

Blair' in kişiliği 51 diğer siyasi liderin heterojen özelliği ile kıyaslanmıştır ve 12 modern İngiliz başbakanının homojen örneği Avam Kamarasında dış politika sorularına yanıtların içerik analizi ile oluşturulmuştur.

Blair'in Kişiliği

Tablo 2 aynı metodoloji kullanılarak profili çıkarılan 12 İngiliz başbakan ve 51 dünya siyasi lider referans grubunun kıyaslandığı Blair' in kişisel skorlarını göstermektedir. Bu referans grupları Blair' in kişiliğinin değerlendirilmesine karşı bir temel çizgi oluşturmaktadır.

Hermann (2003:186) bireylerin ilgili referans gruplarının ortalamasından bir standart sapma dışında puan almadıklarına dayanarak yedi özellikte yüksek mi düşük mü puan aldıklarını ortaya koymuştur.

Blair üç kişilik özelliğini belirgin olarak ortaya çıkarmaktadır ve çeşitli çalışmalar dış politika da karar verme davranışı ve bu özelliklere dair yüksek veya düşük skor bağlantısını kurmuştur. (Hermann 1980a; Kaarbo ve Hermann 1998; Preston 2001). Aşağıda davranışlarına göre Blair' in kişiliğinin belirgin yönleri ve beklentilerini özetledim.² Buradaki yaklaşım Blair' in karşılaştırılabilir siyasi figürünün belirgin olduğu kişilik özellikleri üzerine odaklanmaktadır - içsel kontrol odağı, düşük kavramsal karmaşıklığı ve yüksek güç gereksinimi. Tabii ki, başkalarına benzeyen bu özelliklerin bilinmesi anlamlı,

ancak bireysel düzeyde analiz mantığı bu farklılıklar doğasını anlarken, bireysel farklılıkların sonuçlar kadar önemli olduğunu gösteren en önemli açıklayıcı faktör olmasıdır.

Olayları Kontrol Etmeye Yüksek İnancı

Tony Blair' in olayları kontrol etmeye inancı hem 51 lider referans grubunun hem de 12 İngiliz başbakan referans grubunun ortalaması üzerinde iki standart sapma üzerinden puan almıştır. Bu özellik kişinin siyasi ortam üzerinde subjektif olarak algıladığı kontrol derecesini göstermektedir. Bu özelliği yüksek olan liderler kişisel seviyede siyasi ortam ile ilgili olarak kendilerinin etkili olduğuna inanmaktadır ve durumlarının etkili siyasi aktör olduğunu algılamaktadırlar. Olayları kontrol etmeye yüksek inanç daha proaktif bir politika yönelimine ve başarılı bir eylemin engelleri aşmak olduğunun algılanmasına yol açan bir varsayım kurar.

Merkezi algısal özellik olarak olayları kontrol etmeye inanç kişilerin subjektif kontrol odağını göstermektedir: iç (daha yüksek skor) veya dış (düşük skor), ve böylece operasyonel kodlar ile ilgili olarak merkezi araştırma endişesi olmuştur (George 1969; Walker 1977; Walker, Schafer, ve Young 1998). Tabi ki kişisel etkinlikte subjektif kişi inancının objektif gerçekliğe çevrilmesi gerekli değildir ve bu inancı yüksek olan kişiler aşırı harekete eğilimlidir. Dış politikaya bu özelliğin uygulanmasında Hermann (2003)

güç ihtiyacı ile birleştirildiğinde olayları kontrol etme yeteneğine inancın siyasi liderlerin uluslar arası sistemlerin içerisindeki kısıtlamalar ile mücadele ettiği ölçüde öngörüldüğünü bulmuştur. Benzer olarak Kaarbo ve Hermann (1998:252–253) eski İngiliz başbakanı Margaret Thatcher ve eski Alman Başbakanı Konrad Adenauer gibi bu özelliği yüksek olarak ölçülen ABD olmayan liderlerin yayımları bir dış politika yönelimleri olduğunu göstermiştir.

Karar verme süreci açısından Preston (1996/1997) olayları kontrol etmeye yüksek inancı olan liderlerin proaktif politika çözümlerini ve daha az tartışmalı karar verme sürecini tercih ettiğini bulmuştur. Bu özellikteki yüksek puanı ile Blair ' den proaktif bir politika duruşu ve karar hesabında siyasi eylemlere çevrenin daha az kısıtlamasının nispeten daha az ağırlıklı olması bekliyoruz.

Düşük kavramsal karmaşıklık

Blair kavramsal karmaşıklığa dair her iki referans grubunun ortalamasının altında birden fazla standart sapma skoru almıştır. Bu özellik çalıştıkları kişi, yer, aktör ve şeyler içerisinde ortamı açıklamada bireyin gösterdiği farklılık derecesini göstermektedir (Hermann 1980a:21). Bu özelliği daha yüksek olan kişiler siyasi dünyaya daha nüanslı bir bakış açısı ile bakmaktadır, diğerlerine karmaşık görüntüler göstermektedir ve karar ile ilgili olarak çok çeşitli faktörler algılamaktadır. Aksine daha az sko-

ru olan kişiler olaylara ve faktörlere daha siyah ve beyaz bakış açısıyla çalışmaktadır, oldukça basit bir ikili sınıflandırma içerisinde girmek rahatlarına gelmektedir (yani, “iyi ve kötü,” “onlar ve biz”), ve önemli faktörlerin daha kısıtlı hesaplamalarına dayalı karar vermektedir. Daha fazla karmaşıklık dolayısıyla karar vermeden önce daha fazla bilgi elde etme isteği ve ilk karar sonuçları üzerinde geri dönüş için çevreyi daha dikkatli şekilde izleme isteği ile ilişkilidir. Az karmaşıklık sınırlı bilgiye dayalı karar verme isteği ve algulamada başarısızlık olasılığı veya başarısız bir eylemin göstergesi olan bilginin önemsenmemesi eğilimi ile ilişkilidir.

Dış politika sonuçlarına bağlantılı karmaşıklık açısından, Hermann (1980a:40) daha az karmaşıklığın dış politikaya kendini daha fazla adama ve daha şiddetli dış politika ile ilişkili olduğunu bulmuştur (bakın ayrıca Suedfeld ve Tetlock 1977). Karar verme süreci üzerine karmaşıklık etkisini belirlemede, Preston (2001) az karmaşık kişilerin daha kararlı tarzı olduğunu ve daha karmaşık liderlere göre daha kısıtlı bilgi araştırdığını bulmuştur (bakın ayrıca Kowert 2002). Davranışlarında daha az skoru olan Blair’ den ikili sınıflandırmaya ağırlık veren sınırlı bir araştırma ile karakterize olan basit bir bilgi işleme tarzı, minimum hükümet içi tartışma ve kararlar ile kesin karar yönelimi, ve nispeten az dereceli temel politikaların yeniden gözden geçirilmesini bekliyoruz.

Yüksek Güç İhtiyacı

Blair’ in ayırt edici olan diğer bir kişisel özelliği de güç ihtiyacıdır, burada referans grup ortalamalarına göre daha yüksek olan ikiden fazla standart sapma puanı almıştır. Motivasyon psikolojisine dikkat çeken güç ihtiyacı bireyin kişiler, politika süreci ve neticesi üzerine kontrolünü elde etme, sağlama veya düzenleme dürtüsünü göstermektedir. Daha yüksek güç ihtiyacı duyan birey daha büyük kişisel kontrol ve politikaya dahil olma gereksinimi duyar ve politika neticesinin uzlaşmacı grup kararından ziyade tercihlerini yansıttığını artarak göstermektedir. Aksine, güç ihtiyacı ne kadar azalırsa bireyin isteğine karşı olan sonucun kabul edilmesi isteği daha fazla olacaktır. Liderlik tarzında merkezi motivasyon faktörü olarak güç ihtiyacı siyasi elitleri araştırmada uzun soylara uzanmaktadır (Winter 1987, 1992, 1993). Hermann (2003:195–196) güç ihtiyacı yüksek bireylerin durumları ve kişileri boyutlandırmada daha büyük uzmanlık derecesi edindiğini böylelikle sonucun tercihleri yansıtmasını sağlamada çok becerili olacaklarını belirtmiştir.

Preston (2001) güç ihtiyacının bilhassa liderler ve danışman grupları arasındaki bağlantıyı şekillendirmede karar verme sürecinin merkezi belirleyicisi olduğunu bulmuştur. Preston güç ihtiyacı yüksek olan bireylerin politika oluşturma, karar ve uygulamaya sürekli dahil olmasını kolaylaştıran danışmanlık sürecinin şekillendirildiğini bulmuştur.

Resmi mercilerin konumunu doldurması gerekli olmayan danışmanların sıkı “merkezi grubu” içerisinde tartışma ve karara odaklanma eğilimindedirler ancak liderle aynı düşüncede ve kişisel olarak bağlıdırlar. Preston bu durumun politika sürüklenmesini ve bürokratik gecikmeyi minimuma indirirken, karar verme sürecinde temsil edilen bakış açılarının çeşitliliği açısından bir maliyeti olduğunu savunmuştur (bakın ayrıca Preston ve t’Hart 1999). Buna karşılık, güç ihtiyacı daha az olan bireyler daha az aktivist tarzı sergilemiştir ve sorumluluk vermede ve diğerlerine otorite dağıtan daha düzenli bir yapıda çalışmada daha rahattırlar. Blair’ in daha yüksek güç ihtiyacı skorunu göz önünde tutarak kendisinin politika oluşumunda tüm yönlerden dahil olmasını ve kabine ve Dış İlişkiler Bürosu gibi resmi yapıları en iyi şekilde “süper noter” rolüne getiren küçük birey gruplarına dayalı danışmanlık ve karar sürecini şekillendirmesini bekledik.

Özetle, Blair olayları kontrol etmeye yüksek inancına, az kavramsal karmaşıklığa ve yüksek güç ihtiyacına sahip olarak skor almıştır. Bu skorlar karar verme davranışı ve politika tercihine dair öngörülü hipotez oluşumuna olanak sağlar. Politika neticelerine ve süreçlerine Blair’ in kişiliğinin etkisine göre kurulan beklentiler ile İngiltere de Irak kararı verme sınavına değerdim.

Irak Kararı

Yakın zamanda bulunan bir kanıt ayrıntılı olarak Irak’ a karşı politika yapmayı olası hale getirmiştir. Karar verme süreci çok tartışmalı hale geldiğinden ve sonuç olarak birçok ilgili gerçek birincil kaynaklardan “güç koridorlarına” metaforik pencere sunarak ve büyük ikinci literatür ve basın takviyesi yaparak halka duyurulmuştur.³ Kanıtları bir araya toplayarak buradaki amacım kişilik profilinden elde edilen Blair’ in karar verme davranışına dair beklentilerin Irak durumunda destek alıp almayacağını saptamaktır. Tablo 3 Blair’ in Irak kararını vermedeki kanıtı ve kişiselli-

Tablo 3. İngiltere’ nin Irak kararı üzerine Blair’ in Kişiseliliğinin Etkisinin Kanıtı ve Beklentisi

Ozellik	Varsayılan Davranış	Irak Kararı Vermede Kanıt
Olayları kontrol etmeye inanc (yüksek)	Ortam üzerine kişisel kontrolün yüksek algılanan derecesi Bazıları bir eylemin gelişmesinin önemsenmemesi Proaktif politika tercihi	Aktivist, müdahaleci dış politika duruşu Blair’ in, it destek ve BM desteğiyle güvene açıldan olumlu bir sonuç oluşma inancı Blair’ in Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa savaş muhalifleri dış politikasını etkileyebilme inancı – Fransa, Almanya, Rusya
Kavramsal karmaşıklık (düşük)	İkili sınıflandıma şekli, siyah beyaz politika aktör ve ortam görüşü Mevcut algılamalar ile bilgi gelişiminin önemsenmemesi / gözardı edilmesi eğilimi Az tartışma ve az bilgi ihtiyacı ile kararlı tarz	Halka ifade edilen ve kabine arkadaşları ve danışmanlarına belirtilen siyah ve beyaz Irak görüşü Irak’ ta kitle imha silahlarının varlığı üzerine şüpheler gösteren bilginin önemsenmemesi ile, mevcut politika düzenleme sonucu destekleyici istihbarata verilen fazla önem. Irak sorununu ‘doğru ve yanlış’ ahlaki sorunu olarak çerçeveleme Nüanslı pozisyonları tam desteklemeden dikkate almak istemeyen ABD ile ittifak mutlaklığı çerçeveleme Irak kararlarında yüksek kişisel ilişki Irak politikası konusunda açık bir tartışma için fırsat sunulmadırılması 2002 ortalarında gelişmiş politika oluşturma durumu ve savaşın hukuki yönleri hakkında bilgi kısıtlama Başbakanın zor durum toplantılarında gayri resmi küçük gruplar ve ikili görüşmeler kullanması Dış işleri bakanlığı da dahil olmak üzere resmi karar verme yapısı ve kabinenin sınırlı kullanımı. Temel politika oluşturma grubundan muhaliflerin dışlanması
Güç ihtiyacı (yüksek)	Politikada daha büyük kişisel kontrol ve dahil olma Uzlaşma sağlamanın ziyade kişisel görüşlerini empoze etme eğilimi Lider tarafından seçilmiş küçük resmi olmayan gruplar içerisinde karar verme konsantrasyonu	

ğini gösterdiği politika üzerine etkisi ve davranışını özetlemektedir.

Blair' in olayları kontrol edebilme-ye inancında aldığı yüksek skor ile olayların gidişatını şekillendirme açısından yüksek etkinliği ve algılanan içsel kontrol odağında yer alan proaktif politika yöneliminin kanıtını göstermesini beklerdik. Hem Irak durumunda hem genelde Blair'in dış politikası aslında aktivist ve müdahaleci ilkelere dayanmaktadır (Dunne 2005). Birçok defa belirtildiği gibi Blair sekiz yılda beş durumda güç kullanmakla İngiltere tarihinde " savaş sever" başbakan olarak geçmiştir. Blair' in proaktif ve müdahaleci felsefesinin en açık detaylandırması Nisan 1999 da Chicago' da yaptığı "Uluslar arası Toplum Doktrinini" konuşmasına dayanmaktadır. Blair devletlerin iç işlerine karışmama ilkesi aşılamaz bir kısıtlama olarak kabul edilmemesi gerektiğini ve "önemli açıdan ele alınması gerektiğini" ileri sürmüştür. Blair için, "karşılaştığımız en ivedi dış politika sorunu aktif olarak diğer insanların çatışmalarında yer almamız gereken durumları tanımlamaktır" (Blair 1999). Blair diktatörlük rejimlerinin hem halka ahlaki olarak zarar verme gerekçesiyle hem de başkalarını tehdit etme gerekçesiyle içişlerine karışmama egemenlik hakkından yoksun bırakıldığını savundu: " bunlar baskı yapan, diktatör, halka özgürlük vermeyen, deneyimimce demokratik hakları uygulamayan ve diğerlerini tehdit eden devletlerdir" (Blair 1999).

Ahlaki olarak öyle düşünmenin yanı sıra devlet tarafından eylem etkinliğine inanca dahalı bu müdahaleci görüş Irak durumunda uygulanmıştır (Meyer 2005b). "Butler Komisyonu," Irak kitle imha silahları, hükümetin iddiaların doğruluğu hakkında Blair' in ifadesine başvurmuştur:

. . . 11 Eylül 2001 saldırılarından önce bile, bu alana ilgisinin giderek daha proaktif bir politika seçeneklerini incelemesine neden olduğunu anlattı. . . Başbakanın görüşü alınması gereken bir dersi ve uluslararası topluluğun iradesine aykırı olarak, nükleer, biyolojik ve kimyasal silahların ve teknolojinin sürekli gelişimi ve yayılması önlemek amaçlı daha aktif bir politikadır. (Butler 2004:105, paragraf 426)

Irak durumunda karar verme sürecinde Blair' in içsel kontrol odağının etkisi açısından katılımcılar olayların gidişatının şekillendirilmesinde Blair' in çeşitli zor görevleri başarıyla tamamlayacağı görülmüştür: convince ABD Başkanı George W. Bush saldırı için BM yetkisi almaya ikna etmiş, bu hareket tarzı için İngiltere de kamu düşüncesine başvurmaya ikna etmiş, ve parlamentoyu ve kabinede önemli şüpheleri olanları saldırının gerekli olduğuna ikna etmiştir. Başkan Bush ilk olarak BM çözümüne başvurmuştur ve eski dışişleri bakanı ve Avam Kamarası Lideri Robin Cook ' un deyişi ile "tüm herşeydeki tek önemli nokta İngiliz etkisinin Irak ta ABD politikası üzerine fark yaratacağı düşüncesinin açık olmasıdır" (Cook 2004:205).

Diğer durumlarda, Blair olaylara etkisi olma derecesinde tahminlerin üzerinde gözükmektedir. Cook tam BM yetkisini sağlamada Blair' in değerlendirmesi ile çeşitli seferler raporlar içerisinde kendisini bulmuştur. (Cook 2004:308, 309, 314), ve bu duruma nasıl geldiği konusunda Blair "şaşırmış" ve "şaşkın" dır. (Cook 2004:320, 324). Ocak 2003 süresince gerekli BM çözümünün elde edilemeyeceği anlaşılınca Blair sonuca karşın arkadaşlarına güvence vermiştir: "tüm uygun durumlar altında BM yardımı alacağız. Bana güvenin, izleyeceğim yolu biliyorum" (Kampfner 2004a:256). Ancak bakanlar olumlu sonuca göre "kendisinin kesinliği birazcık sinir şaşkınlığı ile birleşmiştir" demiştir, (Stephens 2004:219), kıdemli kabine başkanı "hiçbir çıkış stratejisi olmayan durumlara girmiştir. Kontrol edemeyeceği kuvvetlere tabi olmuştur" demiştir. (Kampfner 2004a:255).

Blair ile etkileşime girenler onun politik tarzına özgü olduğunu söylemiştir. Yakın asistanı şöyle demiştir Tony çok iyi ikna edicidir. Herhangi bir başarılı olma şansı olmasa bile insanları ika edebilir. Ne olursa olsun asla vazgeçmez. Bunu yapmak için Jacques (Chirac) yardımını alabilirim veya "Putin' i bana bırakın" gibi şeyler söyler (Kampfner 2004a:127).

Fransız bir resmi görevlisi Blair' in kişisel durumuna göre çözemeyeceğini düşündüğü tek bir problem yok. Rusya olsun Afrika olsun." Ancak

bu onun çok uzaklara bakmasına sebep oluyor " problem dünya bundan biraz daha karmaşık" (Kampfner 2004a:128).

Blair' in kavramsal karmaşıklaktan düşük skor aldığını göz önünde tutarak kendisinden durumlara siyah ve beyaz olarak baktığını görüyoruz, karar vermeden önce sınırlı bilgi araştırması yapmaktadır ve politik görüşü büyük ölçüde farklılaşmamaktadır, politika kararlarını yeniden ele almada genel olarak isteksizdir.

Blair' in aslında Irak kararı verirken bu şekilde olduğunu kanırı vardır. İlk olarak Blair Saddam Hiseyin rejimini siyah ve beyaz terimlerle tanımlamıştır:

"şeytandır" (Webster 2002), "bizim gibi insanlar değildir . . . Normal insan davranışlarına uyacak kişiler değildir" (Parker 2002). Bunun gerekçesi çok "basittir": WMD. Askeri hareket gerekliliği kategoriseldir:

"Irak kendilerine yapılanları reddetmektedir ' (Webster ve Hall 2002).

Kabine arkadaşları Blair' in politikası ile birlikte nüanslarda yeterli uyarı almadığını ve de hem İngiliz hükümeti hem de BM güvenlik konseyinin üyeleri arasında konuda görüş farklılıkları olduğunu düşünmektedir. Uluslar arası Kalkınma Bakanı Clare Short, "ayrıntılara dikkat etme eksikliği" gösterdiğini söylemiştir, (Short 2004:175), bu durum Sir Christ- opher

Meyer, U.K tarafından tekrarlanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçisi savaştan önce Blair' in " vizyon olaylarını sevdiğini" . . . fikirlerin arkasındaki engeller ile ilgilenmediğini" söylemiştir (Glover ve MacAskill 2005). İngiliz hükümeti içerisindeki Irak uzmanı Blair' e savaştan önce önerilerde bulunmuştur ve şöyle bir yorumda bulunmuştur " Blair' in karmaşık durumlara müdahale edememesine takılıp kaldım. Kendisine göre bu oldukça kişisel: şeytan Saddam' a karşı Blair-Bush. Irak' ın karmaşık bir ülke olduğuna dair bir algılaması olmadığı gözüküyor " (Naughtie 2004:62). Aslında Blair' in politika yapma tarzı ayrıntılar üzerine temel ilkelree odaklanmasını engellemektedir, sınırlı bilgi arayışı ve kendi inançlarına karşı gelen bilgileri kabul etme eksikliği vardır (Naughtie 2004:14, 17; Seldon 2004:599, 616, 624).

Bu Blair' in Irak kitle imha silahlarına olan ilgisini ele almada bazı açıklamalar getirmektedir, Butler Raporu (2004:67, paragraf 270) bunu "dağınık ve derme çatma" olarak açıklamaktadır fakat Blair aksine samimi gözükmektedir. Irak kitle imha silahlarına dair "Eylül" dosyasında Blair şöyle belirtmiştir " değerlendirilen istihbarata göre Saddam' ın kimyasal ve biyokimyasal silah yapmaya devam ettiğine dair şüpheler vardır, çabaları nükleer silah geliştirmeye devam etme yönündedir ve kendi balistik misil programını genişletmek istemektedir... hiç şüphem yok ki tehdit

ciddidir ve sürmektedir. Kitle imha silahları yapmada ilerleme kaydetmiştir, durdurulması gerekmektedir" (Blair 2003:3). Hutton bu dosyayı bir araya getirip incelemiştir ve başbakanın çeşitli durumlarda "güçlenmektedir" kelimesini ifade ettiğini görmüştür. Son taslakta Blair' in yakın danışmanı Alastair Campbell yazarlara şöyle seslenmektedir "başbakan "iyi" buldu fakat kendisine mesele hakkında "bilir bilgisi olmadığını" işaret ettim (Hutton 2004:133, paragraf 212). Butler araştırması (2004:82, paragraf 331) dosyadaki istihbarat yorumlamasının makul olandan uzak limitlere gittiğini göstermektedir. Blair' in bu şekilde istihbarat kullanımı az karmaşık olan liderlerin bilgi işleme tarzı ile tutarlı olan belirsizlikleri içermektedir.

Blair'in az karmaşıklık skoru ayrıca İngiliz başbakanının ahlaki tarzına ve dini tercihlerin kullanımına da bazı açıklamalar getirmektedir. (Seldon 2004:515-516). Aslında Blair ve Başkan Bush' un paylaştığı dini konular Irak durumundan paylaştığı ortak görüşü açıklayabilir (Shawcross 2003:46-47; Ferguson 2004:12-14). Paul Hoggett (2005:418) başbakanın global politika da Blair' in dini konulara dair ifadelerinde yakınlık, teleoloji ve kurtuluş kelimelerinin kullanımı ile güçlü bir sergileyiş göstermektedir. Ancak "dini konular" dış politika hareketlerinde yetersiz açılmaya sahiptir: birçok inançlı kimse savaşı desteklememektedir ve itiraz etmektedir. Şöyle denilebilir ki

Blair' in ahlak yorumlaması özellikle doğru ve yanlış gibi siyah ve beyaz takdir gücü ile uyuşmaktadır, dolaşısıyla kavramsal karmaşıklıktan düşük puan almıştır. Blair'in inanç yorumu bu yorum ile tutarlıdır. İnanç ve politika yazılarındaki ön sözlerinde şöyle belirtmektedir:

Hıristiyanlık çok zor bir din, yargılayıcıdır. Doğru ve yanlış yoktur. İyi ve kötü vardır. Hepimiz, tabii ki, bunu biliyoruz, ama böyle bir dil hakkında rahatsız edici olmak moda haline geldi. Ama biz bugün dünyamıza bakmalı ve ne kadar gerekli olursa olsun, bu tür kararlar için tereddüt etmemeliyiz. (Kampfner 2004a:74)

Burada dikkat çeken nokta Blair' in dış politikaya olan inancı değildir, ahlaklık yorumlamasıdır ve inanç aslında dikotomdur, önemli ahlaki boyutlarda dış poltika görüşünün kanıtını göstermektedir. Blair' in tercihlerini destekleyen William Shawcross (2003:47), Blair tabi ki dine göre karar vermekten uzaktır. Fakat kendi doğruları ve yanlışları Blair' in dış politikasında yer almaktadır." Demektedir.

Blair'in Amerika Birleşik Devletler ile dostluk çerçevesi az karmaşıklık bilgisi ile tutarlıdır. Robin Cook Blair' in dünya görüşü "sabit kutuplu" dur demıştır, sadece müttefiklik önemli değildir (bu ayırıcı bakış açısı değildir), Birleşik Krallık "ABD' nin bir numaralı müttefiki olmalıdır". (Cook 2004:102; Naughtie 2004:129). Blair

için askeri kuvvetler yorumu ile ilgili olarak ABD' nin tam desteğin durdurmasının mümkün olmayacağını belirtmektedir. Ne Blair Edward Heath'in tarafsızlığı ne de Harold Wilson'ın Vietnam süresince İngiliz askerlerinin gönderilmesini reddetmesi savaşı durdurmamıştır. Blair'in açısından, tam destekten sapma tüm müttefikliği riske atacaktır, kabine de cevap olarak şöyle demiştir: Amerika Birleşik Devletlerine daha önemlidir. "Sözlere söylemek isterimki Amerika' ya daha yakın durmalıyız. Durmazsak oluşturdukları şeklin etkisini kaybederiz" (Seldon 2004:574). Dışişleri Bakanı Jack Straw Blair' in yurttaki siyasi zorluklara ve savaş için uluslararası destek eksikliğine göre Birleşik Krallık Birleşik Devletlerin siyasi destek sunacağı fakat asker sunmayacağı tahhüdünü göz önünde tutmuştur. Blair bu aşamada Birleşik Devletler ile Birleşik Krallık müttefikliğinin ya hep ya hiç gerekçesiyle reddetmiştir (Kampfner 2004a:168, 203).

Blair ' in bir diğer özelliği ayırt edicidir: güç ihtiyacında yüksek skor . buna bakarak politika kararları ve süreçlerini kontrol etmesini ve küçük danışman grubu ve bakanlar ile ikili görüşmeler ile karar almasını beklemekteyiz. Birçok açıdan Blair'in yüksek güç ihtiyacı İngiliz dış politikasında kişisel özelliklerini etkilemektedir, yüksek güç ihtiyacı olan kişiler politika sürecinde kişisel kontrollü olma eğilimindedir. Blair aslında dış politika yapmada yükek kişisel dahil olma göstermiştir.

Blair' in yakın danışmanı Philip Gould tercih ettiği çalışma şekli olarak "üniter komut yapısını" belirtmiştir (Rentoul 2001:544), diğer danışmanı ise Blair' in kişisel dahil olma açısından "Napoleon" kontrolünü kullandığını belirtmiştir (Hennessy

2001:478). Irak savaşını yönetmede Blair' in dış işleri bakanı Jack Straw Blair' in yakın dahil olumu ile dış politikada daha çok otorite kullanmada zorlandıklarını söylemiştir. (Maddox 2002). Bunun diplomatik olduğunu onaylamıştır fakat " bu ölçüde uluslar arası bir krizin olduğunun bilinmesi halinde hükümet başı ulusal çaba göstermede öncü olmalıdır ve daha iyi olacağından emin olmalıdır" (Be-eston ve Webster 2001:1) demiştir.

Irak kararı süresince Blair kişisel danışmanları ile beyin takımı olarak adlandırdığı kişiler ile politika yapmıştır (Guha 2003; Cook 2004:112).

Üst düzey bir bakan Blair' in savaş konusunda tartışmalara açık olduğunu gözlemlemiştir: "Tony arkadaşları ile konuyu ele aldığı söyler fakat kontrolü dışında olan şeyleri sevmez," üst düzey arkadaşları ile ikili görüşmeleri tercih eder veya küçük resmi olmayan grup ile politika yapar, genellikle No. 10 sofa (White 2002). Temel politika oluşturma grubundan dışlandığı için üzülen Clare Short, Avam Kamarası Dış İlişkiler Komitesine Blair ve danışmanları tarafından yapılan politika için şöyle demiştir : "Yakın maiyeti ile . . . bu ekip, her zaman bir araya

gelen kişilerdir. Günlük olarak 'savaş kabinesi.' kurmaktadır .. Bu grup içerisindedir ve grup politikadan sorumludur" (Avam Kamarası Dış İlişkiler Komitesi 2003:43, paragraf 141).

Teoride Irak kararları Yurtdışı Politika ve Savunma Kabine Komitesi (OPD), ayrıntıları ele alan küçük grup, ve temel politika parametrelerini belirleyen tam kabineden oluşmaktadır.

Ancak, Blair OPD' yi beğenmemektedir, bunu "çok resmi" ve "yetersiz odaklanmış" olarak bulmaktadır (Seldon 2004:580). Sonuç olarak OPD asla Blair' in beyin takımında yer bulamamıştır. Temmuz 2002 tarihli Beyin takımı toplantı tutanaklar Blair' in kişisel danışmanlarının kabine bakanlarından çok fazla sayıda olduğunu göstermektedir, beyin takımı savaş planlamada öndedir. Tutanaklar ABD tutumuna bakılarak "askeri hareketin kaçınılmaz olduğunu göstermektedir" ve "Birleşik Krallık ' in askeri harekatta yer alacağını varsayabiliriz" (Rycroft 2002). Ancak Ağustos 2002 sonlarında "İngiliz-Amerikan kararları halen katedecek çok yol olduğundan" Blair kabine bakanlarının taleplerine direnmiştir (White 2002:1).

Anthony Seldon (2004:261) Blair' in tüm politik tarzının özelliği olduğunu belirtmiştir: danışmanları olarak bilinen özel araştırma grubu ile politika yapıp demokrasi yürütmektedir. 30 gününü Blair ile geçiren Peter

Stothard (2003) Blair' in her zaman en önemli kararların verildiği kişilerden oluşan ekip ile etrafının çevrili olduğunu bulmuştur. Ayrıca ekip üyelerinin politika da Blair ile benzer görüşe ve çalışma şekillerine sahip olduğunu bulmuştur. Ayrıca Blair' in kuruluş olarak Dışişleri Bakanlığına güvenmediğini görmüştür ve dış politikasının doğrudan kendisine rapor veren 10 Downing Street de bulunan danışmanlarla yürüttüğünü görmüştür. (Riddell 2003:16; Kampfner 2004a:266). Bu bakımdan Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçisi Sir Christopher Meyer' in Irak krizi süresince' Washington' daki görevi süresince Blair ve ya üst düzey dış politika yardımcı danışman Sir David Manning ile doğrudan görüşme yerine "Dışişleri Bakanlığı ile çok az irtibat kurduğu belirtilmiştir (Kampfner 2004a:195). Meyer (2005a) " 9/11 arasında ve savaş arifesinde Şubat 2003 de emekli olduğu gün Dışişleri Bakanlığı ile güvenli telefonda önemli politika tartışmaları yapmıştır." Demıştır.

Bu operasyonun sonucu olarak kabine Irak politikasını tartışacağına brifing hazırlama resmi işlemi nadiren uygulanmaktaydı. Ek olarak bir çok önemli kararlar erken toplantılarda Blair ve beyin takımınca verilmekteydi.

Sonuç olarak kabine dışişleri bakanı veya başbakan ile açık tartışma veya onay almaktan ziyade sözlü olarak görüşülmüştür. Bununla ilgili olarak Butler raporunda şöyle denilmektedir: :

Önceden hazırlanmış kağıtlar olmadan siyasi karar almaya doğrudan diğer kabine üyelerini dahil etmek çok zor gözükmektedir ve kabineye bir bütün olarak önemli kararlar almada deneyimi alınmamaktadır... Irak' a karşı politika oluşturma bağlamında gördüğümüz hükümetin bu özelliği ve resmiyetsizliğinin siyasi takdir kapsamını azaltma riskine sebep olduğunu düşünmekteyiz. (Butler 2004:147-148, paragraf 610-611)

Bu bakımdan savaşın yasal yönünü ele almak önemlidir. Birleşik Krallık silahlı kuvvetler başkanı Amiral Sir Michael Boyce tarafından açık BM yetkilendirmesi olmadan kuvvetlerin yasal olarak kullanımına dair kesin düşüncesinin güvenceye alınması gerektiğini Blair ' e sormuştur. Blair bunun üzerine 7 Mart 2003 tarihinde başbakana kişisel memo sunan savcı Lord Goldsmith tarafından araştırılmıştır. Goldsmith "makul durum" da bu hareket yasal olarak gözüksede hareket karşıtlarının bir dava açmayacaklarının bir garantisi gözükmediğini savunmuştur ve "başarılı olmayacaklarını garanti edemeyiz" demıştır (Goldsmith 2003). Goldsmith'in düşüncesi uyarılar ile doludur ve yakın yasal dayanağın yer aldığı 13 sayfa bulunmaktadır. Ancak kabine 17 mart ta yasal yönden ele aldığı bu belge kendilerine verilmemiştir. Aksine parlamenter sorusuna yanıt şeklinde savcu bir sayfalık önerisini sunmuştur. Bu orijinal düşüncede uyarıların olduğunu göstermektedir.

Clare Short bu bakımdan savcının güvencesine dayalı olduğunu göstermektedir demiştir, ve eklemiştir tartışmaları başlatmayı denedim ve neden (yasal fikir) çok geç, şüpheleri mi var diye sordum? . . . Önerisi 1441 (BM çözümü) altında yasaldır ve hepsi bu dedi” (Short 2004:186). Short ayrıca “ Goldsmith o gün kabineye bulduklarını sunduğunda açıklamasını okumaya başladı ve sözünü tek kesen Blair idi, bakanların bunu sonra okumasında ıstat etti. Goldsmith’ e soru sorulmak istendiğinde Blair tartışma için zaman olmadığını ve yasal düşüncesinin açık olduğunu belirtti” demiştir (Kampfner 2004b:21–23). Blair sonradan bu işlemleri doğrularak savcının kabinede olduğunu ve tam fikrini sözlü olarak belirttiğini savunmuştur (BBC Question Time 2005). Ancak Butler sonuçları ışığında kabine givi düzenli yapıların dahil olmasını azaltarak karar vermenin resmi olmadığını ve oldukça merkezleşme tarzı olduğunu belirtmiştir.

Özet olarak Blair’in kişiliğinin Irak durumunda İngilizlerin karar verme sonucu ve sürecini şekillendirmede önemli rol oynadığı gözükmektedir. Güçlü içsel kontrol odağı olan Blair müdahaleci ilkeye dayalı proaktif dış politikaya yönelimlidir.

Irak’a bu ilkeleri uygulayarak üzerindeki çevre kısıtlamalarını aşmak olarak algılanan kanıtlar vardır. BM çözümlerinin elde edildiğine inanılmaktadır ve İngilizler açısından bu durum politikayı desteklemektedir.

Blair’in az kavramsal karmaşıklığı Saddam Hüseyin rejimi için siyah ve beyaz çerçevesine , Irak’ taki kitle imha silahlarının kaldırılması için askeri hareketin gerekliliğine ve Amerika Birleşik Devletleri ile tam müttefiklik yapmaya dayanmaktadır.

Son olarak yüksek güç ihtiyacı küçük grup halindeki danışmanlar içerisinde karar vermeye odaklanmasına ve tam bir bakış açısı ile karar verme ve kabine ve Dış ilişkiler ile tartışma içerisine girmekten çekindiğini göstermektedir.

Sonuç

Başbakan Tony Blair’ in kişiliğine odaklanılan bu uazıda Irak ‘ daki İngiliz tercihlerini büyük açıdan inceledim. Uzaktan izleme kullanarak, Blair’ in kişiliğinin İngiliz Avam Kamarasında dış politika sorularına yanıtlarını ele aldım. Bu veriler Blair’ in olayları kontrol etmeye inancını, az kavramsal karmaşıklığı ve yüksek güç ihtiyacını göstermektedir. Irak kararında kanıt Blair’ in tercihlerinin ve kişisel profilinin ortaya koyduğu davranışına göre beklentilerinin geniş destek bulduğu yönündedir. Proaktif politika yönelimi, olayları şekillendirme açısından içsel kontrol odağı, ikili görüşmelerle bilgi alımı ve tarzı, politika yapmada oldukça sıkı süreçlerden geçerek çalışmayı tercih ettiği görülmektedir.

Bu bir çok yönden anladığımızı ortaya koymaktadır. İlk olarak Irak da İngiliz tercihi üzerinde Blair’ in etki de-

recesi dış politika teorilerinde aktöre özgü faktörlerin önemini göstermektedir. Basit açıdan “olaylara kim liderlik yapmalı” konusu bu durumda desteklenmektedir. Daha spesifik olarak Blair tarafından izlenen politika yapma şekli Preston (2001), Kowert (2002), Hermann (2003), ve diğerlerinin çalışmasında benzer kişiliğe sahip bireylerde bulunan davranışlara uymaktadır.

İkinci olarak Blair’ in kişiliğini gösteren beklenen ve görülen davranış arasında bireyler arasında ayırt edici olan Hermann tekniğinin geçerliliğinin kanıtını sunmaktadır ve dış politika davranışlarını açıklamada yararlı veri sağlamaktadır. Son olarak liderlik kişiliğinde teorik ve amprik verilerin yaygın olarak odaklandığı ve dış politika analizindeki akademik çalışmalarda uzun zamandan beri kabul gördüğü bilinmektedir. (Kaarbo 1997:554; Walker 2000:600; Kille and Scully 2003:189).

Analiz sonucu olarak İngiliz – Amerikan müttefiğinin İngilizlerin Irak politika tercihlerini yeterli açıklamasını sunacağı gözükmemektedir.

Blair Bush yönetiminin benimsediği politika ile Irak’ a karşı hareket tarafı idi ve ABD savaşta İngilizlerin yer alamamasına oldukça kabul etmişti. Ancak “özel ilişki” geçmişine bakılacak olursa müttefiklerin ayrıca işbirliği içerisinde olduğu durumlardan sapma gözükmemektedir

Bu tam olarak olmasa bile Louise Richardson (1996) İngiliz ve Amerikalıların oldukça anlaşamadıklarını ve Suez ve Falkland krizindeki gibi diğer çıkarlarda tutarsız hareket ettiklerini göstermiştir.

Jonathan Colman (2004) ve Sylvia Ellis (2004) Başkan Johnson tarafından talep edilmesine karşı Vietnam anlaşmazlığında İngiliz kuvvetlerin katılımının Harold Wilson tarafından reddedildiğine dair yakın zamanda bir makale yayınlamıştır.

Müttefiklerin tarihi kayıtlarda İngiliz dış politika kayıtlarının etkilendiği durum diğer faktörleri de etkilemektedir, örneğin İngiliz politika tercihlerinde başbakanın kişisel özelliği.

Tabi ki İngiliz Irak politikasına alternatif açıklama olarak göz önünde tutulmaktadır. Tekrardan bunları göz önünde tutmak bu makalenin kapsamı dışındadır. Belkide hükümetin tüm kayıtlarını yayınlaması beklenmelidir. Ancak ilk kanıtlar her şeyi iyi şekilde açıklamaktadır İngilizlerde halk düşüncesi oldukça savaşa karşıdır ve yurt siyari açıklamasına karşı hesaba alınması gereken siyasi bir bedeli belirtmiştir.

Yukarıdaki kanıtların gösterdiği üzere İşçi Partisi ve Başbakan Blair kabinesi görüşlerinin çoğu savaşa karşıdır. Son olarak Akan Malici (2005) gösterdiği üzere, diğer orta ölçekli

Avrupa güçleri ile Birleşmiş Devletlerin güvenlik ilişkileri bilhassa Fransa ve Almanya, kuvvet kullanımına karşıdır.

Açıkça uyarılar göz ardı edilmiştir. Biri karar verme kaydında eksikliklerdir. İyi bir bilgi mevcut olduğunda taze kanıtların tartışmaları tekrar ele almaya sebep olması tehlikesi vardır. Diğer uyarı tekli politika oluşturma araştırmalarına kayıtsızlıktır. Bulguların genelleşmesi sınırlandırması vardır. Tüm İngiliz dış politika araştırmalarının ve diğer devletlerin dış politikalarının liderlerin kişisel özelliği ile başlayıp bittiğini demek istemiyorum. Uzaktan kişilik araştırması ile bireyin kişiselliğini meydana getiren siyasi neticilerin açıklamalarının her zaman koşullu şekilde şekillendirildiğini ve durumsal değişkenlerin göz önünde tutulması gerektiğini düşünüyorum (Winter 2003:133–134).

Bu konu ile ilgili mukayese edeceğimiz diğer araştırmalarda yapılacaktır. Bilhassa dış politika analiz teorilerinin tamamen tekrar ele alınması ve başbakan Harold Wilson'ın Vietnam ile ilgili kararlarının bilhassa uygun olduğu ve benzerlikler fakat sonuçların ayrı olması sebebiyle iki bölüm olarak ele alınacağını belirtmek istemim.

Ayrıca George W. Bush'un kişisel profilinin ele alındığı diğer bir kıyaslamalı araştırma yapılacaktır ve bu bağlamda Irak da savaşa gitmede ABD kararı da incelenecektir. Gelecekteki araştırmalar Irak'ta İngiliz tercihinin kanıtının belirli koşullar altında iyi gittiği ve Tony Blair'ın kişiliğinin İngilizlerin neden savaşa gittiğini anlamada önemli faktör olduğu görülmektedir.

Çeviri: Yusuf Ertuğral

Orjinal Makale: Personality and Foreign Policy: Tony Blair's Iraq Decisions

Stephen Benedict Dyson
Foreign Policy Analysis
Vol. 2, No. 3 (JULY 2006), pp. 289-306
(18 pages)

Photo: İngiltere başbakanı Tony Blair, 7 Haziran 2005'te ABD'de Beyaz Saray'ın Doğu Odasında düzenlenen ortak basın toplantısında ABD başkanı George W. Bush'a bakıyor. Dosya fotoğrafı: Jason Reed/Reuters